# UUTISET

Tuontilihaa käytetään teollisuudessa ja suurkeittiöissä.
**TOIMITUSJOHTAJA ANNE KALLINEN, SUOMEN GALLUP ELINTARVIKETIETO**

JUKKA PASONEN

# Sianlihan arvo-osia tuodaan ja jämälihaa viedään ulkomaille

Sianlihaa viedään edelleen ulkomaille enemmän kuin tuodaan. Viennin määrä on laskenut, koska tuotanto ei riitä vastaamaan kysyntää Suomessa.

**Elintarvikkeiden vienti ja tuonti**

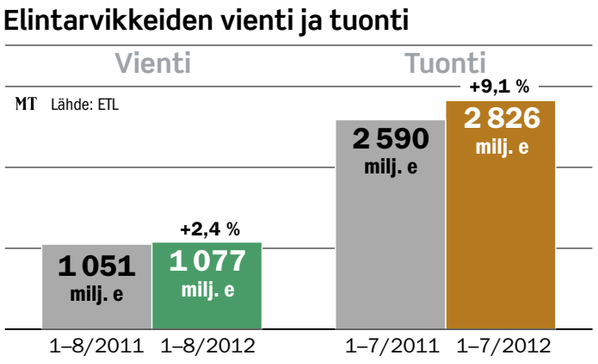


Suomesta vietiin tammi–elokuussa sianlihaa noin neljä miljoonaa kiloa enemmän kuin tuotiin, selviää tullin tilastosta. Näin on siitä huolimatta, että sianlihan tuotanto Suomessa on kulutusta pienempi.

Myös sianlihan viennin arvo (45,8 miljoonaa euroa) on suurempi kuin tuonnin (41,1 miljoonaa).

Vienti on kuitenkin vähentynyt voimakkaasti. Viime vuoden tammi–elokuuhun verrattuna vienti supistui 8,4 miljoonaa kiloa. Viennin arvo laski noin yhdeksän prosenttia.

Samaan aikaan tuonti on kasvanut 3,5 miljoonaa kiloa.

”Sianlihaa on tuotu noin kolmasosa enemmän alkuvuonna. Tuotanto on laskenut noin viisi prosenttia, ja kulutus on kasvussa. Siksi tuonnin kasvu jatkuu”, toimitusjohtaja **Anne Kallinen** Suomen Gallup Elintarviketiedosta sanoo.

### Vientiin menee koko ruho

Vientimäärän suuruus johtuu siitä, että vientiin menee ruhoja tai ruhon puolikkaita, joissa on luut mukana. Sianlihaa viedään eniten Uuteen-Seelantiin, Ruotsiin ja Viroon.

”Vientiin menee karkeampaa tavaraa, kuin mitä Suomessa arvostetaan”, Kallinen muotoilee.

Suomeen puolestaan tuodaan lihan arvokkaita osia, kuten fileitä ja kinkkuja.

”Suomessa arvostetaan filettä, joka hinnoitellaan täällä korkealle. Ulkomailla eri ruhon osien hintaerot ovat pienemmät, joten sieltä saattaa saada edullisesti arvo-osia”, Kallinen sanoo.

Laatueroista kertoo myös se, että vientilihan arvo kiloa kohden on 2,55 euroa ja tuonnin 2,95 euroa. Vientiin siis menee edullisempaa lihaa kuin mitä tuodaan.

Kilon arvo saadaan, kun jaetaan viennin arvo viennin määrällä. Se ei siis ole tuottajan lihasta saama hinta.

Kallisen mukaan huomioon pitää ottaa luiden osuus ruhosta. Se on noin 15 prosenttia tullin tilastoissa olevasta viennin määrästä.

”Kun poistetaan luiden osuus, lihan tuonti on suurempi kuin vienti. Suomeen tuodaan luutonta tavaraa.”

Suurin osa lihasta on jalosteteollisuuden raaka-ainetta. Siksi lihaa tuodaan ja viedään hyvin monenlaisina tuotteina. Vain pieni osa ostetaan palana kaupasta.

### Kaupasta saa kotimaista

Naudanlihaa tuotiin Suomeen tammi–elokuussa lähes 10 miljoonaa kiloa. Tuonnin arvo oli 58 miljoonaa euroa. Kasvua on 50 prosenttia.

Naudasta tuodaan arvo-osien lisäksi jauhelihaa raaka-aineeksi jalosteteollisuudelle.

Naudanlihaa tuotetaan Suomessa noin 83 miljoonaa kiloa, kun kulutus on noin 100 miljoonaa kiloa. Puuttuva osuus tuodaan. Tänä vuonna myös sianlihan tuotanto on alittanut kotimaisen kulutuksen.

”Silti alituotanto ei näy kaupan hyllyillä. Kuluttajille riittää kotimaista lihaa, jota he haluavat ostaa. Tuontilihaa käytetään teollisuudessa ja suurkeittiöissä”, Kallinen sanoo.

### Alkoholia tuodaan eniten

Kaikkiaan elintarvikkeiden tuonti kasvoi alkuvuonna 9,1 prosenttia. Euroissa tuonnin arvo on 2,8 miljardia.

Suuri osa siitä on tuotteita, joita Suomessa ei tuoteta. Esimerkiksi hedelmien tuonnin arvo on 183 miljoonaa euroa.

Suurin tuoteryhmä on alkoholijuomat. Niitä tuotiin 220 miljoonalla eurolla.

Suklaa on suuri tuontituote, sitä tuotiin 68,5 miljoonan euron arvosta. Kasvua on 14,7 prosenttia.

Tuonnista jalostettujen elintarvikkeiden osuus on 74 prosenttia ja maataloustuotteiden 26 prosenttia.

**AIMO VAINIO**

## Elintarvikeala viennin mallioppilas

Suomen hyvinvointi perustuu vientiin, kuuluu hallituksen mantra. Virsi jatkuu niin, että vientituotteiden jalostusarvoa on lisättävä, jotta kansantalous saataisiin kasvuun.

Kas vain, elintarvikkeiden vienti toteuttaa juuri tätä periaatetta.

Viennin painopiste on siirtymässä raaka-aineista jalosteisiin, ja vienti löi pöytään tammi–elokuusta reilun kasvuluvun 2,4 prosenttia.

Samaan aikaan koko Suomen talous ei ole kasvanut lainkaan tai on kääntynyt laskuun.

Jalosteiden vienti on kasvanut tänä vuonna 8,3 prosenttia ja maataloustuotteiden, eli raaka-aineiden, vienti puolestaan laskenut 23,6 prosenttia.

Elintarvikkeiden viennin arvo yhteensä on 1,1 miljardia euroa. Viennin arvosta jalosteet tuovat 929 miljoonaa euroa (86 prosenttia) ja maataloustuotteet 147 miljoonaa euroa (14 prosenttia).

### Kauppapolitiikka avaa ovia

Tärkeimmät vientituotteet ovat juusto, alkoholijuomat, sekä muut maitovalmisteet ja maitorasvat.

Viennin määriin vaikuttaa kansainvälinen kauppapolitiikka. Se voi jarruttaa tai avata vientiä nopeastikin.

”Ruokaa ei voi vain viedä kauppaan toisessa maassa. Kun valtiot neuvottelevat, on monta kertaa nähty, että toisessa päässä on tiukkaa”, toimitusjohtaja **Anne Kallinen** Suomen Gallup Elintarviketiedosta sanoo.

Mutta kun väylä aukeaa, voi kasvu olla nopeaa. Esimerkiksi EU ja Kanada neuvottelevat kaupan vapauttamisesta, jonka odotetaan lisäävän kaupankäyntiä (MT 23.11.).

Myös muutokset kotimaassa vaikuttavat. Esimerkiksi sianlihassa vienti on muuttunut, koska ylituotantoa ei enää ole. Ylimääräistä lihaa ei ole pakko viedä.

Tärkein vientimaa on Venäjä, sinne vietiin elintarvikkeita 277 miljoonalla eurolla. Kasvua on 11 prosenttia. Jalosteiden kasvu on 12 prosenttia.

### Ohran vienti romahtanut, vehnä ja kaura vetävät

Maataloustuotteista suurin romahdus on ohrassa. Viime vuonna tammi–elokuussa ohraa vietiin 367 miljoonaa kiloa. Tänä vuonna vienti on elokuuhun mennessä ollut 54,5 miljoonaa kiloa. Ohran viennin arvosta on hävinnyt 99,2 prosenttia.

Vehnän ja kauran vienti kasvaa. Vehnää vietiin 35 miljoonan euron arvosta (160 miljoonaa kiloa), kasvua on 14,8 prosenttia. Kaurassa kasvuprosentti on 32 ja sitä vietiin 54 miljoonan euron arvosta (253 miljoonaa kiloa).

Kauppataseessa elintarvikeala tosin joutuu nurkkaan häpeämään. Tuonti on 2,8 miljardia euroa ja vienti 1,1 miljardia. Kauppatase siis vajenee 1,7 miljardilla eurolla.

**AIMO VAINIO**

UUTISTAUSTA

# Pääsihteeri kävi kylässä

Naton tanskalainen pääsihteeri **Anders Fogh Rasmussen** kävi toissa viikolla pikavierailulla Suomessa. Monille jäi käynnistä se vaikutelma, että pääsihteeri kävi taivuttelemassa Suomea osallistumaan Islannin ilmavalvontaan. Näin ei kuitenkaan ollut.

Pääsihteerin monien murheiden joukossa on yksi hyttysen henkäys, osallistuuko Suomi vai ei.

Suomelle itselleen päätöksellä sen sijaan on suuri merkitys. Ei sotilaallisesti, vaan koska lähialueilla tehdään päätelmiä siitä, millainen naapuri Suomesta on tullut. Pohjolassa halutaan nähdä, kannattaako Suomi pohjoismaisen puolustusyhteistyön tiivistämistä todella vai ovatko sen puheet vain tyhjää hölinää.

Baltiassa mitataan, kuinka pitkälle suomettuminen on edennyt. Ja Moskovassa suomalaisten poliitikkojen epäröinti ja perinteisen ulkopoliittisen yksituumaisuuden murtuminen lujittaa uskoa siihen, ettei Suomen houkutteleminen Euraasian unionin jäseneksi sittenkään ole aivan tuulesta temmattu ajatus.

Kaikkialla on varmasti pantu merkille, että entinen puolustusministeri ilmoitti asiasta kysyttäessä, ettei hän ylipäätään ymmärrä, miksi, miten ja mitä varten Suomen ilmavoimat rauhan aikana harjoittelee. Hän on hyvässä kansainvälisessä seurassa – samaa ihmetteli taannoin Suomessa käynyt kenraali **Nikolai Makarov**.

### Viides artikla – Suomi ulkona

Entä miksi sitten Fogh Rasmussen tuli Suomeen? Hän halusi kertoa maamme eturivin poliitikoille ja Suomen ulkopoliittiselle eliitille – sellaisena kai Maanpuolustuskurssiyhdistyksen jäsenkuntaa voidaan pitää – kaksi asiaa.

Ensimmäinen koski Naton perinteistä roolia: turvatakuita ja aluepuolustusta. Vaikka jäsenmaat ovat leikanneet puolustusmenojaan, vaikka suuret jäsenmaat pelaavat omia pelejään pienempien jäsenmaiden kustannuksella ja vaikka Euroopan ja Yhdysvaltain suhteissa on vakavia jännitteitä, Nato pystyy puolustamaan mitä tahansa jäsenmaataan millaista hyökkäystä vastaan tahansa.

Nato on myös poliittisesti valmis torjumaan jäseniinsä kohdistuvia turvallisuusuhkia, jos ne syntyvät liittokunnan oman alueen ulkopuolella, ja se kykenee siihen sotilaallisesti. Suomea nämä asiat eivät koske. Sillä ei ole paikkaa pöydissä, joissa päätökset sotilaallisen voiman käytöstä tehdään.

Pääsihteerin toinen viesti koski niin sanottua uutta Natoa, ja se on Suomessa tuntemattomampi. Liittokunnan voimallisin sisäinen kehitystyö tähtää Naton kriisinhallintakyvyn ja yhteistyönvaraisen turvallisuuden kehittämiseen. Näissä hankkeissa Suomi on ollut mukana aikaisemmin ja sen panosta arvostetaan. Samalla Suomen puolustusjärjestelmät on rakennettu yhteensopiviksi Naton järjestelmien kanssa.

### Uusi Nato tarjoaa yhteistyötä

Pääsihteerin viesti oli tämä: näillä uusilla aloilla Suomella on runsaasti käyttämättömiä mahdollisuuksia, joita voidaan edistää siitä riippumatta, aikooko Suomi hakea Naton jäsenyyttä vai ei.

On tietenkin Suomen oma asia, halutaanko mahdollisuuksia käyttää hyväksi. Mutta jos tavoitteena on itsenäisen puolustuksen uskottavuuden edes jonkinlainen säilyttäminen oloissa, joissa naapurimme ovat sotilaallisesti meihin nähden ylivertaisia tai meitä paremmin turvassa, vanhoja aseita on korvattava uusilla ja uusia asejärjestelmiä otettava käyttöön vähintään samaa tahtia kuin muutkin. Kumpi lopulta tulee kalliimmaksi – tehdä kaikki yksin vai tehdä hankintoja yhdessä – sitä ei tarvitse pitkään pohtia.

Naton pääsihteerin käynnin alla Suomessa vieraili Venäjän pääministeri **Dmitri Medvedev**. Myös hänellä oli turvallisuuspoliittisia tuomisia. Suomen osallistumisesta Islannin ilmavalvontaan hän totesi, että sen suomalaiset saavat päättää miten haluavat. Mutta mitä Suomen mahdolliseen Natojäsenyyteen tulee, siitä pitää järjestää kansanäänestys.

Moni suomalainen tuntui pohtivan, kumpi ilmoituksista osoitti suurempaa suopeutta Suomea kohtaan. Harva pysähtyi miettimään, milloin näitä asioista koskeva lausuntokierros on jälleen alkanut kulkea Moskovan kautta.

**JARMO MÄKELÄ** on Yleisradion ulkomaantoimittaja.

# Mynämäelle kaavaillaan 300 000 kanan kanalaa

Mynämäelle kaavaillaan maan suurinta kanalaa. Hiljan rakennettua 100 000 kanan yksikköä aiotaan laajentaa enimmillään 300 000 kanan jättikanalaksi.

Hankkeen takana on neljän yrittäjän omistama Kanax Oy. Samat yrittäjät ovat mukana Munaxin pakkaamossa.

Tarkoitus on rakentaa enimmillään kaksi uutta 100 000 kanan kanalaa nykyisen samankokoisen kanalan viereen.

Kahdessa ensimmäisessä on ryhmähäkit, kun kolmanteen suunnitellaan lattiakanalaa.

Varsinais-Suomen elykeskus tiedotti keskiviikkona suurkanalan ympäristövaikutusten arviointiohjelman valmistumisesta.

Arviointiohjelmaa esiteltiin lokakuussa yleisölle.

Ylitarkastaja **Seija Savo** Varsinais-Suomen elykeskuksesta toteaa, että ohjelmasta on jätetty vain yksi mielipide. ”Tarkoittaako tämä sitä, ettei hanketta pidetä haitallisena, vai sitä, ettei asiaa ole huomattu?”

Elykeskus katsoo, että lähiseudun asukkaiden mielipiteet tulee selvittää asukaskyselyllä. Samalla hanke tulee tutuksi.

Savo pitää mahdollisena, ettei hanketta pidetä haitallisena. Nykyinen 100 000 kanan kanala on toiminut jonkin aikaa, eikä sen toiminnasta ole jätetty yhtään valitusta kuntaan eikä elykeskukseen.

> »On tarpeen arvioida lannan peltolevityksen lisäksi muita vaihtoehtoja, kuten pelletöintiä tai biokaasutusta.«

Savon mukaan arviointiohjelma on suunnilleen sellainen kuin pitääkin, mutta asiat on kerrottu turhan suppeasti. Tarkennuksia kaivataan lannan käsittelyyn sekä hajuhaittojen arviointiin.

### 2 000 hehtaaria lannan levitykseen

Selostuksessa on tarpeen arvioida lannan peltolevityksen lisäksi muita vaihtoehtoja, kuten pelletöintiä tai biokaasutusta. Lantaa kertyy laajimmassa versiossa 15 000 kuutiota, mikä vaatii vähintään 2 000 hehtaaria levitysalaa.

Hajuhaitoista puolestaan tulee tehdä niin sanottuun olfaktometriseen mittaukseen perustuva mallinnus, jotta saadaan mahdollisimman luotettava arvio hajun leviämisestä.

Elykeskus toppuuttelee myös kireää aikataulua. Valmisteluun on varattu turhan vähän aikaa. Yva-selostus saadaan nähtäville aikaisintaan tammikuussa. Myös asukaskysely vie muutaman viikon.

Hanke on edennyt takaperoisesti, sillä ensimmäinen kanalarakennus on pystyssä, vaikka yvaa vasta valmistellaan.

Kyse on Savon mukaan vahingosta.

Kunta myönsi kanalalle rakennusluvan jo ennen juhannusta, vaikka luvan ehtona on, että yva on valmis. Sitä ei myöntövaiheessa huomattu. Rakennus oli lähes valmis, kun virhe huomattiin. Elykeskus keskeytti työt välittömästi.

Rakennuslupaa muutettiin ja käyttötarkoitus vaihdettiin varastoksi, jotta rakennus voitiin varustaa talvea varten. Käyttötarkoitus voidaan palauttaa, kun yva on kunnossa.

**VEIKKO NIITTYMAA**

# Sikatilat vaihtamassa minkkeihin

Muutama kymmenen sikatilaa suunnittelee Suomen Turkiseläinten Kasvattajain liiton mukaan siirtymistä paremmin kannattavaan turkistarhaukseen.

Kiinnostusta on ollut suurinta Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa, kertoo toiminnanjohtaja **Kristian Bengts** Pohjanmaan turkistuottajayhdistyksestä.

Turkiseläinten kasvattajat ovat kiertäneet markkinoimassa alaa sikatilallisille. Myös kanatilojen kanssa on keskusteltu asiasta.

Uusille tulijoille järjestetään vuodenvaihteessa minkinhoitokurssi Etelä-Suomessa. Lisäksi uusi tuottaja saa tukihenkilökseen kokeneen turkiseläinkasvattajan.

Syynä alanvaihtoon on sikatalouden huono kannattavuus.

Sikatilojen määrä on vähentynyt viime vuosina tuntuvasti, ja lihantuotantokin on vähentynyt.

Turkisnahoista on maksettu viime vuosina huippuhintoja. Nahkojen uskotaan käyvän kaupaksi hyvin myös joulukuussa alkavalla myyntikaudella.

**MT–STT**